

sygn. akt II C 987/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marcin Polakowski

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. P. i P. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz A. P. kwotę 76.705,00 (siedemdziesiąt sześć tysięcy siedemset pięć) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 15 lutego 2018 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. ustala, iż A. P. wygrała sprawę w 41 % i winna ponieść 59 % kosztów procesu oraz kosztów sądowych, natomiast pozwany wygrał sprawę w stosunku do A. P. w 59 % i winien ponieść 41 % kosztów procesu oraz kosztów sądowych, zaś szczegółowe wyliczenie tychże kosztów pozostawia referendarzowi sądowemu;
4. ustala, iż P. P. przegrał sprawę w całości i winien ponieść 100 % kosztów procesu oraz kosztów sądowych, natomiast pozwany wygrał sprawę w stosunku do P. P. w całości, zaś szczegółowe wyliczenie tychże kosztów pozostawia referendarzowi sądowemu.

sygn. akt II C 987/18

UZASADNIENIE

Powodowie A. P. i P. P. wnieśli o zasądzenie solidarnie od (...) S.A. w W. kwoty 188 958 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 15 lutego 2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie solidarnie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powodowie wskazali, że domagają się od pozwanego zapłaty w związku ze szkodą, jaką ponieśli na skutek spalania w dniu 9 stycznia 2018 r. objętego umową ubezpieczenia autocasco pojazdu marki B., nr rej. (...). (pозew – k. 5-8)

(...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując je co do zasady i wysokości oraz wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany przyznał, iż w ramach likwidacji szkody wypłacił kwotę 227144 zł i zakwestionował jako obowiązującą w ramach przedmiotowej umowy klauzulę niezmienności wartości pojazdu w dniu ustalania odszkodowania. (odpowiedź na pozew – k. 46-48)

Sąd ustalił, co następuje:

Małżonkowie A. P. i P. P. nabyli własność pojazdu marki B. (...) w lutym bądź marcu 2017 r. w stanie uszkodzonym. W samochodzie był wgięty błotnik, drzwi przednie i tyle po prawej stronie, tylny prawy błotnik i koło. Poza powyższym samochód był sprawny. Samochód został wylicytowany w S.. Auto sprowadzono do P. po 3-4 miesiącach. W trakcie transportu została zniszczona konsola przy gałce skrzyni biegów. Samochód został naprawiony pod koniec 2017r., większość części, poza oponami, była oryginalna. (przesłuchanie powoda – k. 86-87, przesłuchanie powódki – k. 88, fotografie pojazdu w USA – k. 149-153, wyposażenie – k. 160-161, oferta wyposażenia dodatkowego – k. 174-177, tytuł własności z tłumaczeniem przysięgłym – k. 201-202)

A. P. zawarła z (...) S.A. umowę ubezpieczenia między innymi w zakresie ochrony ubezpieczeniowej od szkód AC pojazdu marki B. (...)(...) w typie (...) o numerze rejestracyjnym (...). Ochrona ubezpieczeniowa miała obowiązywać w okresie od 14 grudnia 2017 r. godz. 15:41 do 13 grudnia 2018 r. Ubezpieczenie w zakresie AC opiewało na sumę ubezpieczenia 474 611 zł z VAT. Strony ustaliły, że wariantem ustalania kosztów naprawy będzie wariant serwisowy. Umowa została zawarta w wariantcie ochrony zniżek, ze wskazaniem, że suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o każde wypłacone odszkodowanie. Składka ubezpieczenia AC została ustalona na kwotę 15 729 zł. Do umowy ubezpieczenia miały zastosowanie ogólne warunki ubezpieczeń komunikacyjnych (...). (polisa ubezpieczeń komunikacyjnych nr (...) – k. 12-13, 15, oświadczenia – k. 14)

Treść § 7 ust. 1 OWU stanowi, że zakresem AC objęte są szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdu, jego części lub wyposażenia, wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 12, zaś zgodnie z § 3 pkt 99 ppkt a OWU wypadkiem ubezpieczeniowym w AC jest zdarzenie niezależne od woli ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu powodujące szkodę objętą zakresem AC.

Stosownie do § 8 ust. 1 pkt 1 OWU, umowę AC zawiera się m.in. w wariantcie serwisowym, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 1. Suma ubezpieczenia określona w umowie AC powinna odpowiadać wartości pojazdu brutto, może odpowiadać wartości pojazdu netto albo wartości pojazdu netto + 50% VAT, jeżeli ubezpieczonemu przysługuje prawo do odliczenia w całości lub 50% stawku podatku VAT naliczonego przy nabyciu pojazdu. Dodatkowo umowa mogła zostać zawarta z zastosowaniem pomniejszenia sumy ubezpieczenia o każde wypłacone odszkodowanie albo bez stosowania tego pomniejszenia (opcja Auto Ochrona Sumy Ubezpieczenia).

Zgodnie z § 3 pkt 92 OWU wartość pojazdu to wartość pojazdu ustalana przez (...) na podstawie aktualnych na dzień ustalenia tej wartości notowań rynkowych cen pojazdu danej marki, modelu i typu, z uwzględnieniem: jego pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposażenia, przebiegu, ilości właścicieli, wcześniejszych napraw, stanu technicznego i charakteru eksploatacji; w przypadku braku notowań rynkowych danego pojazdu wartość pojazdu ustala się metodą wyceny indywidualnej. Wartość pojazdu brutto, stosownie do § 3 pkt 93 OWU to wartość pojazdu uwzględniająca naliczony przy jego nabyciu podatek VAT obliczony według stawki obowiązującej dla tego rodzaju pojazdów, zaś wartość pojazdu netto (§ 3 pkt 94 OWU) to wartość pojazdu bez uwzględnienia naliczonego podatku VAT obliczonego według stawki obowiązującej dla tego rodzaju pojazdów.

Stosownie do § 15 ust. 1 OWU, odszkodowanie nie może być wyższe niż suma ubezpieczenia. Zgodnie z ust. 2, jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu brutto, przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu netto, przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się podatku VAT. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu netto + 50% VAT, przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się 50% stawki podatku VAT naliczonego przy nabyciu pojazdu. Ustęp 5 wskazywał, że w przypadku szkody częściowej lub całkowitej (...) sporządza lub zleca sporządzenie kalkulacji kosztów naprawy lub protokołu szkody, w których uwzględniane są uszkodzenia pojazdu wynikające z wypadku ubezpieczeniowego. W przypadku ujawnienia uszkodzeń związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym, nieuwzględnionych w kalkulacji kosztów naprawy lub protokole szkody, ubezpieczony lub ubezpieczający zobowiązany jest poinformować o tym (...) przed dokonaniem naprawy, w celu umożliwienia (...) potwierdzenia zakresu uszkodzeń i uwzględnienia ich w kalkulacji kosztów naprawy lub protokole szkody. Zgodnie

zaś z ust. 6, koszty naprawy pojazdu ustalane są w oparciu o ceny usług i części zamiennych stosowanych w RP w dniu ustalenia odszkodowania.

Treść § 18 ust. 1 OWU wskazywał, że w celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, wartość pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania porównuje się do kosztów naprawy pojazdu ustalonych według zasad określonych w ust. 2. Jednocześnie w ust. 3 określono, że koszty naprawy, o których mowa w ust. 2, nie stanowią podstawy do ustalenia wysokości odszkodowania.

Treść § 18 ust. 4 OWU stanowił, że w razie powstania szkody całkowitej wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość rynkową pozostałości, a w przypadku zastosowania opcji Auto Wartość 100% – w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu na dzień zawarcia umowy AC pomniejszonej o wartość rynkową pozostałości, o ile w czasie trwania umowy AC nie nastąpiła zmiana stanu technicznego pojazdu w odniesieniu do stanu z dnia zawarcia umowy AC. Za zmianę stanu technicznego uważa się powstałe w okresie ubezpieczenia i nienaprawione uszkodzenia, nietechnologiczną naprawę lub zdekompletowanie pojazdu. Jeżeli taka zmiana nastąpiła, (...) określa odszkodowanie w oparciu o wartość pojazdu uwzględniającą tę zmianę, ustaloną na dzień zawarcia umowy AC. Wartość rynkowa pozostałości jest ustalana indywidualnie, w zależności od rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego pojazdu lub jego części (zespołów).

Zgodnie z § 98 ust. 1 OWU, (...) dokonuje wypłaty odszkodowania, w tym zwrotu kosztów, lub świadczenia w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.

(Ogólne Warunki Ubezpieczeń Komunikacyjnych (...) – k. 16-33)

Na dzień zawierania umowy ubezpieczeniowej samochód nie był zarejestrowany w Polsce (oświadczenie – k. 130v.).

W chwili zawarcia umowy ubezpieczenia samochód był sprawny, lecz do agenta ubezpieczyciela został on przewieziony na lawecie. Po zawarciu umowy ubezpieczenia małżonkowie rozpoczęli działania w celu rejestracji pojazdu.

Małżonkowie nie zdążyli zarejestrować samochodu. Samochód miał próbne tablice rejestracyjne szwajcarskie. Pojazd uległ spaleni.

Dwa tygodnie przed pożarem B. w okolicy zostały podpalone dwa inne samochody. Samochód stał na własnych kołach na społecznym strzeżonym parkingu. W wyniku pożaru zwęgleniu uległ cały bagażnik, cała konstrukcja karbonowa została nadpalona. We wnętrzu były ślady okopcenia, cały tył samochodu był spalony. Samochód jest cały czas we własności małżonków, stoi zabezpieczony na innym parkingu strzeżonym. (przesłuchanie powoda – k. 86-87, przesłuchanie powódki – k. 88, fotografie pojazdu w U. – k. 149-153, wyposażenie – k. 160-161, oferta wyposażenia dodatkowego – k. 174-177, tytuł własności z tłumaczeniem

W dniu 12 stycznia 2018 r. dokonano zgłoszenia szkody w pojeździe. Jako datę powstania szkody wskazano 9 stycznia 2018 r. godz. 23:00. W zgłoszeniu wskazano, że w wyniku prawdopodobnego podpalenia doszło do spalenia zaparkowanego B., a o zdarzeniu została powiadomiona policja. Wskazano, że praktycznie cały samochód został spalony. (druk zgłoszenia szkody – k. 51-54)

Pismem z 14 lutego 2018 r. (...) S.A zawiadomił A. P., że przewidywane koszty naprawy pojazdu przekraczają 70% jego wartości, w związku z czym jest to szkoda całkowita. Odszkodowanie ustalono w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu przed wypadkiem, pomniejszonej o jego wartość po wypadku. Wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym wynosiła 332 930 zł brutto, w stanie uszkodzonym – 105 786 zł brutto. Wysokość odszkodowania ustalono na 227 144 zł brutto. (pismo – k. 34)

Pismem z 7 maja 2018 r. (...) S.A dokonał zmiany w ustalonej kwocie odszkodowania, w oparciu o systemy eksperckie. Wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym wynosiła 345 400 zł brutto, w stanie uszkodzonym – 109 747 zł brutto. Wysokość odszkodowania ustalono na 235 653 zł brutto. Wskazano, że kwota ta zostanie wypłacona po ustaleniu

odpowiedzialności. Pismem z 7 maja 2018 r. poinformowano o wypłacie odszkodowania w łącznej wysokości 235 653 zł. (pismo – k. 35, 58-59)

W piśmie z 7 maja 2018 r. (...) S.A podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Stanowisko to zostało poparte także w pismach z 18 maja 2018 r. oraz 16 lipca 2018 r. (pisma – k. 36-38, 55-56, 60-61, wycena (...) – k. 62-67)

Wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym na 9 stycznia 2018 r. wynosi 357 300 zł brutto. Wartość pojazdu w stanie uszkodzonym wynosi 44 942 zł brutto. (opinia biegłego specjalisty z zakresu techniki motoryzacyjnej, wyceny wartości pojazdów, szkód komunikacyjnych G. P. – k. 102-103, wycena – k. 106-111, fotografie – k. 112-113, opinia uzupełniająca – k. 186-189, opinia uzupełniająca – k. 216-218, wycena – k. 219-221)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów, których prawdziwość i wiarygodność nie była kwestionowana przez strony, nie budziła ona także wątpliwości Sądu.

Ustalając fakty Sąd oparł się również na zasadniczym dowodzie w postaci opinii głównej oraz opiniach uzupełniających biegłego z zakresu wyceny wartości pojazdów. Biegły w swoich opiniach oparł się poza własną wiedzą i doświadczenia o dane wynikające z systemu (...), a zatem o powszechnie stosowane narzędzie informatyczne w celu dokonywania wycen pojazdów mechanicznych. Żadna ze stron nie zarzuciła biegłemu brak kompetencji do opiniowania w tej sprawie. Ostatnia z opinii nie została zakwestionowana

Stan faktyczny został ustalony także na podstawie przesłuchania powodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo A. P. zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Żądanie zaś P. P. podlegało oddaleniu w całości. Wszak nie był on stroną umowy z pozwanym, co nie jest przedmiotem sporu. Nie jest o zatem czynnie legitymowany w tej sprawie. Przymiotu tego nie daje mu prawo własności pojazdu przysługujące mu na zasadzie wspólności małżeńskiej, jak również sam fakt pozostawania w tej wspólności z żoną, która zawarła umowę ubezpieczenia. Powódka zgodnie z art. 36 § 2 i art. 37 k.r.o. mogła samodzielnie, skutecznie i we własnym imieniu dokonać czynności prawnej zmierzającej do objęcia ochroną ubezpieczeniową wspólnego przedmiotu majątkowego, lecz nie czyni to jej męża stroną tej umowy (ubezpieczonym). Z polisy nie wynika nadto by przedmiotowa umowa była zawarta na rzecz powoda na zasadzie z art. 808 k.c.

Dalsze rozważania będą dotyczyć zatem roszczenia A. P..

Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym – określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku, co wynika z art. 805 § 2 pkt 1 k.c.

Bezsporne pomiędzy stronami było wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego w postaci pożaru pojazdu, skutkującego jego uszkodzeniem. Pozwany nie negował objęcia ochroną ubezpieczeniową przedmiotowego pojazdu, nie negował także wystąpienia szkody całkowitej w uszkodzonym pojeździe. Pozwany nie kwestionował również swojej odpowiedzialności odszkodowawczej, uznając szkodę i wypłacając odszkodowanie w uznanej przez niego wysokości.

Spór między stronami w niniejszym postępowaniu dotyczył wyłącznie kwestii wysokości należnego powodowi odszkodowania, pozwany kwestionował także objęcie pojazdu powodów ochroną ubezpieczeniową w opcji Auto Wartość 100%.

Zasadność roszczenia nie budzi wątpliwości Sądu. W dacie zdarzenia przedmiotowy pojazd był objęty przez pozwanego ochroną ubezpieczeniową o charakterze autocasco. Co więcej, sama zasadność roszczenia odszkodowawczego, została uznana przez pozwanego na etapie postępowania likwidacyjnego.

Przechodząc do rozważań w zakresie wysokości szkody należy w pierwszej kolejności wskazać, że strony (powódka) zawarły ważną i skuteczną umowę ubezpieczenia. Na podstawie tejże umowy pozwany zobowiązał się wypłacić odszkodowanie z zaznaczeniem, że suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o każde wypłacone odszkodowanie.

Należy zgodzić się z pozwanym co do tego, że pojazd powodów nie był objęty ochroną ubezpieczeniową w wariantcie Auto Wartość 100%. W tym miejscu należy odwołać się wprost do treści polisy ubezpieczeniowej. W polisie tej w sposób prosty i przejrzysty zostały wskazane opcje wybrane przez ubezpieczającego. Można je łatwo odróżnić od opcji niewybranych. Po pierwsze, przy opcjach wybranych przez ubezpieczającego w „checkboxie” został komputerowo wpisany znak „#”, oznaczający potwierdzenie. Po drugie opcje wybrane zostały odróżnione graficznie poprzez ich pogrubienie. I tak, dla przykładu, powodowie wybrali wariant ustalenia kosztów naprawy serwisowy, a nie optymalny ani partnerski. Wartość pojazdu została określona jako „z VAT 23%”, a nie bez VAT ani netto + 50% VAT. W ten sam sposób przyjąć należy, że podczas zawierania umowy ubezpieczeniowej nie została wybrana opcja Auto Wartość 100%.

Nie budzi zatem wątpliwości Sądu, że wysokość odszkodowania nie powinna być ustalana jako wartość pojazdu z chwili ubezpieczenia, co znajdowałoby zastosowanie przy ubezpieczeniu w opcji Auto Wartość 100%. Wysokość odszkodowania podlegała ustaleniu zgodnie z § 18 ust. 4 OWU, a zatem w wysokości wartości pojazdu z daty ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość rynkową pozostałości. W ustaleniu obu tych wartości niezbędna była opinia biegłego. Ostatecznie biegły wskazywał, że wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym na 9 stycznia 2018 r. wynosiła 357 300 zł brutto, a wartość pojazdu w stanie uszkodzonym wynosi 44 492 zł brutto. Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania stanowiska biegłego. Zauważyć należy, że wysokości te zostały określone na podstawie narzędzia służącego do ustalania wartości pojazdów. Powódka nie zdołała skutecznie przekonać, iż założenia przyjęte przez biegłego są błędne. Ujemne korekty wynikające z wcześniejszych napraw, liczby właścicieli, braku udokumentowanego serwisu pojazdu i sprowadzenia go z zagranicy także w ujęciu wiedzy powszechnej odpowiadają czynnikom wpływającym na obniżenie ceny pojazdu. Trudno jest zaś Sądowi wywodzić wiążące wnioski z różnicy wartości przyjętej w dniu zawarcia umowy i wartości obliczonej przez biegłego, a w konsekwencji przyjmować, iż jest ona nieuzasadniona. W sprawie nie było prowadzone postępowanie dowodowe zmierzające do zbadania trendu spadku wartości przedmiotowego pojazdu. Jest przy tym kwestią znaną powszechnie, iż pojazdy o dużej wartości początkowej- tzw. samochody klasy premium lecz jednocześnie nie unikatowe, a do takich należy zaliczyć auto powodów, szybko tracą na wartości. Ponadto z dokumentów zaferowanych w sprawie, w szczególności z polisy nie wynika by strony umowy przyjęły, że przedmiotowy pojazd uprzednio uległ wypadkowi i został poddany naprawie, co zapewne spowodowało przyjęcie jego wyższej wartości początkowej niż ustalona w niniejszej sprawie.

Sąd nie był zatem uprawniony do arbitralnego i stojącego w sprzeczności ze źródłem wiadomości specjalnych zaniechania uwzględnienia wskazanych przez biegłego ujemnych korekt wartości pojazdu.

Odszkodowanie należne powódce w niniejszej sprawie należało zatem wyliczyć jako różnicę między kwotą 357 300 zł, a kwotą 44 942 zł. Wysokość szkody wyznacza bowiem wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym, pomniejszona o jego wartość w stanie uszkodzonym. Zatem należne powodom odszkodowanie powinno wynosić 312 358 zł. Pozwany na etapie postępowania likwidacyjnego wypłacił powodom 235 653 zł. W niniejszym postępowaniu należało więc zasądzić od pozwanego różnicę pomiędzy odszkodowaniem należnym a faktycznie wypłaconym, tj. kwotę 76.705 zł i w zakresie tej kwoty powództwo podlegało uwzględnieniu. W pozostałym zakresie roszczenie nie było uzasadnione.

Stosownie do brzmienia art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Analogiczne zapisy znajdują się w § 98 ust. 1 OWU. Powódka dokonała zgłoszenia szkody 12 stycznia 2018 r. Pozwany był obowiązany do spełnienia świadczenia do 11 lutego 2018 r. Od 12 lutego 2018 r. pozwany niewątpliwie znajdował się w opóźnieniu. Powódka żądała zasądzenia odsetek od 15 lutego 2018 r., Sąd jest związany tym żądaniem. Wobec tego roszczenie odsetkowe podlegało uwzględnieniu w całości.

Z tych przyczyn orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 i 100 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i stosunkowego rozdzielenia tychże kosztów.

Sąd ustalił zatem, że powódka wygrała w 41% w stosunku do swoich żądań (uzyskując 76705 zł ze 188 958 zł), powód zaś przegrał sprawę w całości.

Szczegółowe rozliczenie kosztów Sąd, na podstawie art. 108 k.p.c., pozostawił referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd orzekł jak w sentencji orzeczenia.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

19.03.2021 r.